

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
oppivelvollisuus@minedu.fi

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi VN/1985/2020

Esitysluonnos oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. NetProfit Oy kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa sekä pohdiskelee seuraavaa:

Ensinnäkin muutama kysymys alkuun:

- Millä tämä kaikki rahoitetaan ja kuka sen maksaa?
- Kuinka taataan toisen asteen koulutuksen järjestäjien toimeentulo roolin muuttuessa entistä enemmän koulutuksen tarjoajasta oppivelvollisuuden toteutumisesta huolehtijaksi?
 - Jo nykyisellään paljon tukea tarvitsevia oppijoita
- Millä tavalla koulutuksen laadusta huolehditaan sen muuttuessa maksuttomaksi?
- Onko pakko hyvä ohjaaja ja motivaattori? Entä jos annettaisiin nuorille vapautta ja vastuuta jo varhaisemmassa vaiheessa? Ollaanko tässä rakentamassa holhousyhteiskuntaa?

Mietteitä ja väitteitä:

- Ongelmat oppijan polulla syntyvät jo huomattavasti ennen toista astetta. Tukea ja resursseja suunnattava varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen.
- Pyrittävä ja tarjottava mahdollisuuksien tasa-arvo, ei lopputulosten tasa-arvo. Yksilöstä itsestään kiinni mihin asti pyrkii ja pääsee. Jos sohvalla makoilemalla saa liikaa vastikkeetonta toimeentuloa, niin se on systeemin vika. Kannusteiden avulla motivaatio oppia saadaan todennäköisesti paremmalle tolalle kuin pakottamalla.

Luonnoksesta lainattua:

- "Suurin osa perusopetuksen päättävistä nuorista sijoittuu toisen asteen koulutukseen ja suorittaa ammatillisen tai lukiokoulutuksen. ... Kokonaisuudessaan yhteishaku on toimiva ja selkeä käytäntö sekä hakijan että koulutuksen järjestäjän näkökulmasta."
- "Vaikka suurin osa nuorista hakeutuu toisen asteen koulutukseen, Tilastokeskuksen tietojen mukaan jokaisessa ikäluokassa jää noin 15 prosenttia ilman toisen asteen tutkintoa. Pääosin tämä johtuu koulutuksen keskeyttämisestä, sillä vain noin prosentti nuorista ei missään vaiheessa aloita toisen asteen koulutusta."

Yllä olevien lakiluonnosotteiden perusteella ongelmat eivät ole hakeutumisessa vaan koulutuksen keskeyttämisessä. Oppijan edellytykset suorittaa koulutus tavoitteeseen asti luodaan aiemmin opinpolun varrella, joten haasteita tulisi lähteä ratkomaan varhaisemmassa vaiheessa eli varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Lausunnon keskeinen sisältö

- Oppivelvollisuuden pidentäminen ei ole tarpeellinen tai oikea ratkaisu käsillä olevaan ongelmaan eli opintojen keskeyttämiseen.
- Pakottamisen sijaan luotava järjestelmä, joka kannustaa ja motivoi opiskeluun.
- Nykyisiä keskeyttämisongelmia lähdeittävä ratkomaan aiemmilta opintopolun tasoilta eli varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksesta.

Jyväskylässä 15.6.2020

Jukka Väätti
yrittäjä, NetProfit Oy